

Αθήνα, 16.07.2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:
– Περιβάλλοντος και Ενέργειας
– Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
– Υποδομών και Μεταφορών

Θέμα: «Αναγκαία η πλήρης αξιοποίηση του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και επιπλέον διαθέσιμων πόρων για την ενίσχυση των ευάλωτων νοικοκυριών ενόψει της εφαρμογής του ΣΕΔΕ2»

Η εφαρμογή του νέου Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ2) για τα κτίρια και τις οδικές μεταφορές, από το 2027, αποτελεί καίριο εργαλείο της Ε.Ε. για την απανθρακοποίηση κρίσιμων τομέων της καθημερινής ζωής. Ωστόσο, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Green Tank και της Facets στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE Effect, η εν λόγω εφαρμογή ενδέχεται να προκαλέσει σημαντική οικονομική επιβάρυνση στα ευάλωτα νοικοκυριά.

Η μελέτη αναδεικνύει ότι:

- Ήδη σήμερα πριν την έναρξη του νέου συστήματος τιμολόγησης άνθρακα,, το 26,5% του ελληνικού πληθυσμού είναι ενεργειακά ευάλωτο, ενώ το 13,9% είναι μεταφορικά ευάλωτο, πριν ακόμη τεθεί σε ισχύ το ΣΕΔΕ2.
- Η επιβάρυνση από το ΣΕΔΕ2 υπολογίζεται ότι θα αυξήσει τις δαπάνες των ευάλωτων κατά 833 εκατ. – 1,6 δισ. ευρώ την περίοδο 2027–2032.
- Η άμεση εισοδηματική ενίσχυση προς τα πληττόμενα νοικοκυριά (ενεργειακά και μεταφορικά ευάλωτα) απαιτεί κονδύλια 742 εκατ. έως 1,42 δισ. ευρώ, δηλαδή μόλις 15,5%–29,7% του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα (ΚΤΚ), κάτω από το όριο του 37,5% που επιτρέπει ο ευρωπαϊκός Κανονισμός.
- Τα μέτρα μακροπρόθεσμης στήριξης, όπως οι ριζικές ενεργειακές ανακαινίσεις, οι αντλίες θερμότητας, τα φωτοβολταϊκά και η στήριξη βιώσιμων μεταφορών, απαιτούν συνολική επένδυση 11,9–15,5 δισ. ευρώ, που δύναται να καλυφθεί πλήρως από τον συνδυασμό του ΚΤΚ, των εσόδων από τα ΣΕΔΕ2 και του 50% των εσόδων από το ΣΕΔΕ1.

Η επιτυχία του ΣΕΔΕ2 –όπως ρητά προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/955 για το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα– εξαρτάται από την ικανότητα των κρατών-μελών να μετριάσουν δίκαια τις επιπτώσεις στους ευάλωτους. Προϋπόθεση αποτελεί η διαμόρφωση ενός συνεκτικού Κοινωνικού Σχεδίου για το Κλίμα, με σαφή ορισμό των ωφελούμενων και κοστολογημένα μέτρα στήριξης.

Ενδεικτικά μέτρα που προτείνονται στην προαναφερόμενη μελέτη είναι:

- ✓ Για τη μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση της ενεργειακής ευαλωτότητας, προβλέπεται η υλοποίηση παρεμβάσεων όπως η ανάπτυξη κοινωνικής κατοικίας, η ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων (μέσω ήπιων ή εκτεταμένων ανακαινίσεων), η εγκατάσταση αντλιών θερμότητας καθώς και η αξιοποίηση φωτοβολταϊκών – είτε σε ατομικό επίπεδο είτε μέσω ενεργειακών κοινοτήτων. Οι παρεμβάσεις αυτές, στοχευμένες σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες,

εκτιμάται ότι θα ωφεληθούν από 276.000 έως 348.000 νοικοκυριά και θα απαιτήσουν συνολικά 6,8 έως 8,4 δισεκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2027–2032.

- ✓ Στον τομέα των οδικών μεταφορών, προτείνεται η επιδότηση της χρονομίσθωσης ηλεκτρικών οχημάτων για νοικοκυριά στην περιφέρεια, καθώς και η παροχή εκπτώσεων σε εισιτήρια Μέσων Μαζικής Μεταφοράς για τις μεγάλες αστικές περιοχές. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να συμβάλουν στη μείωση της μεταφορικής ευαλωτότητας για περίπου 262.000 έως 282.000 νοικοκυριά, με εκτιμώμενο κόστος 1,18 έως 1,28 δισ. ευρώ. Επιπλέον, λόγω της δυνατότητας άντλησης πόρων και πέραν του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα, προτείνεται να διατεθούν 3,2 έως 4,3 δισ. ευρώ για την αναβάθμιση κρίσιμων υποδομών μεταφορών, όπως είναι τα ΜΜΜ, οι σιδηροδρομικές γραμμές και τα λεωφορεία.
- ✓ Το συνολικό κόστος όλων των προβλεπόμενων δράσεων –περιλαμβανομένων τόσο των άμεσων ενισχύσεων όσο και των επενδύσεων υποδομής– εκτιμάται μεταξύ 11,9 και 15,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η κάλυψη αυτού του ποσού μπορεί να επιτευχθεί μέσω της πλήρους αξιοποίησης των πόρων του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα (4,78 δισ. ευρώ), των πρόσθετων εσόδων από τη δημοπράτηση των δικαιωμάτων εκπομπών του νέου ΣΕΔΕ2 (2,75–6,34 δισ. ευρώ) και μέρους των εσόδων από το υφιστάμενο ΣΕΔΕ1 (περίπου 4,33 δισ. ευρώ).

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Προτίθεται η κυβέρνηση προκειμένου να αντιμετωπίσει το οξύ πρόβλημα ενεργειακής και μεταφορικής ευαλωτότητας, να διαθέσει περισσότερους πόρους από αυτούς του ΚΤΚ; Και πιο συγκεκριμένα, όπως προτείνει η μελέτη, τα υπόλοιπα έσοδα του ΣΕΔΕ2 και τμήμα των εσόδων του ΣΕΔΕ1;»
2. Προτίθεται η Κυβέρνηση να ενσωματώσει τις προαναφερόμενες προτάσεις της μελέτης του Green Tank και της Facets στο Εθνικό Κοινωνικό Σχέδιο για το Κλίμα;
3. Ποια είναι τα κριτήρια βάσει των οποίων θα οριστούν οι «ευάλωτοι πληθυσμοί» στο ελληνικό Κοινωνικό Σχέδιο για το Κλίμα; Προτίθεται να υιοθετήσει τους ορισμούς και τους δείκτες ευαλωτότητας που βασίζονται στα δεδομένα της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών της ΕΛΣΤΑΤ και παρουσιάζονται στη μελέτη;
4. Ποιες εκτιμώνται ότι θα είναι (ποσοτικά) οι οικονομικές επιπτώσεις στα ευάλωτα νοικοκυριά από την εφαρμογή του ΣΕΔΕ2 στη χώρα την περίοδο 2027-2032;
5. Προτίθεται να καλύψει με άμεσες πληρωμές την επιπλέον επιβάρυνση που θα προκύψει για τα ευάλωτα νοικοκυριά από την εφαρμογή του ΣΕΔΕ2 δεδομένου ότι αυτή εκτιμάται στη μελέτη ότι θα είναι σημαντικά χαμηλότερη από το όριο του 37,5% που θέτει ο Κανονισμός για το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα;
6. Τι μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για τη ριζική καταπολέμηση της ενεργειακής και μεταφορικής ευαλωτότητας, πόσο κοστίζει το κάθε μέτρο και ποιος ο αντίστοιχος αριθμός ευάλωτων νοικοκυριών που θα επωφεληθούν;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φερχάτ Οζγκιούρ